

הקמת קבוצת דיון ומחקר בתחום לימודי הפנאי

במאה העשרים ואחת חלה עלייה משמעותית במשך הזמן הפנוי ממחויבויות (לימודים, עבודה, מחויבויות משפחתיות וכדומה) העומד לרשות הפרט; ובצד זה עליה ניכרת בהשפעת תרבות הצריכה, עד כדי כך שניתן לומר בפרפרזה של דברי דיקארט "אני קונה, אשמא אני קיים". שינויים אלה המתרחשים לצד התפתחות טכנולוגית אדירה ותמורות מהירות, הופכות את הפרט לנתין בכפר גלובלי, החשוף למציאות בה מתרבים הסיכויים ובצד הסיכונים.

סיכויים בשל המגוון וריבוי האפשרויות העומדות לרשות הפרט, שיש בהן כדי לאפשר לו למצוא את הנתיה הראויה בעבורו, כדי לחיות חיים עצמאיים, מלאי עניין, יצירתיים ומתוך הנעה עצמית. מאידך האדם, הנתון עדין לנטייה לקונפורמיות ונטול הכלים להתמודד לנוכח מציאות זו, מוצא עצמו חשוף ודי לבד אל מול המניפולציות מפועלות עליו על ידי בעלי העניין, שרוצים להגדיל את הכנסותיהם, ככל האפשר, ללא כל שיקול מעבר לעסקי. עבור קבוצה זו מרחבי החירות והתרת מערכי הפיקוח החברתיים (הורים, מורים, קהילה) עלולים לדון אותם "להיות חופשיים" (סרט) - עזובים לנפשם, דבר שיש בו כדי להביא לחיים של חוסר ודאות, איבוד הביטחון העצמי וניכור.

האם יש לפרט כלים להתמודד עם מכלול השפעות אלה?

נראה שתהליך הסוציאליזציה המנחה את מערכת החינוך מתמקדת כמעט באופן בלעדי בדאגה להכווין ולמייין את התלמידים בעיקר לקראת החיים המקצועיים והמחויבויות החברתיות ופחות מתייחס להתמודדות עם הזמן הפנוי. יתרה מכך, תכניות ההוראה והחינוך ממעטות לכלול דיון ושיח בשאלה זו.

האם וכיצד צלילנו לחנך לפנאי? ואם כן, על מי ראוי שתהיה מוסלת המשימה?

במרכז למחקר חינוכי-חברתי במכללה האקדמית בית ברל מוקמת בימים אלה קבוצת דיון ומחקר הרוצה לחדד, להרחיב ולחקור את סוגיית הפנאי והשלכותיה על היבטיה הרבים, בראיה אינטרדיסציפלינרית (סוציולוגיה, פסיכולוגיה, פילוסופיה, אמנויות, מדעים ועוד). אנו שואפים שקבוצת הדיון תהפוך בהמשך לקבוצת מחקר, שתפרסם את מחקרה. מלבד הדרכים המוכרות, תתאפשר גם אופציה לפרסום במסגרת קובץ אינטרנטי שפיט, כחלק מפרסומי המרכז למחקר חינוכי חברתי. היקף פעילות קבוצת הדיון תהיה למשך שנתיים (בהיקף של כחמישה מפגשים בכל שנה) ובסך הכול כעשרה מפגשים¹.

להלן שני תאריכי המפגשים הראשונים (הבאים יקבעו ביחד עם חברי הקבוצה):

מפגש ראשון – יום ג' 5.2.13 בשעה 16:00. במפגש נערוך סיעור מוחין והטווייה ראשונית של כיוונים אפשריים לדיון ולמחקר.

מפגש שני – יום ד' 20.3.13 (על השעה תבוא הודעה נוספת), יתקיים בהשתתפות פרופ' רוברט סטבינס (Stebbnis, Robert), חוקר קנדי העוסק בפרספקטיבה של "הפנאי הרציני" (serious leisure). [ספרו האחרון, שנכתב ביחד עם ד"ר כהן-גיוור Serious Leisure and Individuality עומד להתפרסם באוניברסיטת McGill בימים אלה]. נושאי ההרצאה יוצעו למרצה על-ידי חברי הקבוצה.

הפונים מתבקשים לכתוב למרכזי הקבוצה **בהקדם**, לציין באופן תמציתי את העניין שלכם בנושא ואת ההיבטים שבהם הייתם רוצים להתמקד, וכן לשלוח פרטי התקשרות ושיוך.

מרכזי הקבוצה:

ד"ר טלי היוש: talih@beitberl.ac.il נייד: 054-7347434

ד"ר אלי כהן-גיוור: eliecg@bezeqint.net נייד: 050-5406026

**להתראות!
לפי ואפי**

¹ השתתפות במפגשים ללא תשלום.